

O USO DO GALEGO NAS ORGANIZACIÓNS NON GOVERNAMENTAIS PARA O DESENVOLVEMENTO¹

XESÚS DOMÍNGUEZ DONO
Universidade de Vigo

RESUMO:

Neste traballo preténdese ofrecer unha visión xeral do uso da lingua galega nas Organizacións Non Governamentais para o Desenvolvemento (ONGD) asentadas en Galicia. Para tal fin realizouse un estudo descritivo a partir dun cuestionario enviado ás ONGD rexistradas oficialmente en territorio galego. Os resultados que se obtiveron indican un escaso nivel de galeguización das ONGD asentadas en Galicia. En xeral, a orixe da organización, ou o lugar de asentamento da súa sede central, condicionan un maior uso do galego ou do castelán nas súas actividades, detectándose que entre as de sede galega o emprego do galego está próximo ao 70%, fronte a tan só un aproximado 43% nas de sede con orixe non galega. Sen diferenciar o lugar de asentamento das sedes centrais, a utilización de ambas as linguas está moi parella: arredor dun 57% para o galego e dun 43% para o castelán.

¹ Este artigo parte do informe inédito: *O uso do galego nas Organizacións non Governamentais para o Desenvolvemento (ONGD) asentadas en Galicia*, colaboración feita para o Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional (IGADI), entidade que centra o seu traballo na acción exterior, a cooperación ao desenvolvemento, a análise internacional e a formación en relacións internacionais, e que ten sempre presente a direccionalidade destas liñas de traballo cara a Galicia, á vez que mostra un salientable labor de compromiso co galego e o seu fomento, ao ser a súa lingua vehicular básica no desenvolvemento dos seus cometidos.

Palabras clave: Sociolingüística. Galego. Organización Non Governamental para o Desenvolvemento.

ABSTRACT:

The aim of this paper is to give an overview on the use of Galician in all Non-Governmental Organizations for Development (NGO's) settled in Galicia. The study was conducted as a descriptive study based on a questionnaire sent to these NGO's. The results obtained reveal a low level of use of Galician in the area. Generally the origin of the organization or the place where its headquarters are settled determine the use they make of Galician or Spanish in their activities. For those whose origins are Galician, the use reaches almost 70 per cent, whereas for the rest the use is about 43 per cent. Regardless the location of their headquarters, the use of both languages is similar –about 57 per cent for Galician and 43 per cent for Spanish.

Keywords: Sociolinguistics. Galician. Non-Governmental Organization for Development.

1. Introducción

1.1. Aspectos xerais

O sector das Organizacións Non Governamentais para o Desenvolvemento (ONGD) comeza a desenvolverse en España tras a década de 1990 co aumento deste tipo de organizacións e do voluntariado que as fornece, así como a da cooperación solidaria da poboación, do mesmo xeito que comezan a aparecer políticas solidarias nas axendas governamentais. A inicios desta década o sector en Galicia presentaba unha reducida e feble estrutura limitada a organizacións de carácter relixioso e pequenas ONGD laicas, a maioría con escasa presenza social e circunscritas a núcleos urbanos. A inicios da mencionada década as máis importantes ONGD estatais comezaron a abrir delegacións en Galicia; pero foi na segunda metade do decenio cando se iniciou

o auxe das ONGD na nosa Comunidade cun grande aumento no número de entidades aquí asentadas².

O incremento das ONGD nos últimos anos está estreitamente ligado ao maior grao de sensibilidade social ante problemas de desfavorecemento e descompensación entre sociedades e Estados en todo o mundo. O impulso que estas organizacións tomaron en Galicia a partir de mediados da década de 1990 xustifícase tamén en relación a accións institucionais, como foi o aumento dos fondos públicos destinados á cooperación para o desenvolvemento, así como ás esixencias legais de inscricións no *Rexistro Galego de Axentes de Cooperación para o Desenvolvemento* da Xunta de Galicia para poder acceder a estes fondos.

No referente ao marco normativo do sistema autonómico, tivo especial importancia na modernización e actualización da cooperación galega a posta en marcha do Proxecto do Plan Director (2006-2009) aprobado polo Parlamento de Galicia o 24 de abril de 2006. Con este Plan Director búscase asentar un compromiso governamental para superar as dificultades de financiamento que afectan a política autonómica, o que coa súa implantación, que contempla que no ano 2009 deberá destinarse a este fin o 0,4% do orzamento, os seus niveis cuantitativos de financiamento sufrirán un importantísimo pulo, o que, evidentemente, fai de polo de atracción para o asentamento e a creación de ONGD en Galicia, como parecen indicar os datos das inscricións dos últimos tempos.

1.2. *Obxectivos*

Neste marco xeral que se vén de expoñer, e ante o crecente número de ONGD que está a instalarse en Galicia, o obxectivo fundamental que se persigue neste traballo é o de ofrecer unha visión xeral do uso que estas organizacións fan da lingua galega, tanto desde un punto de vista xeral, como discernindo os

² Estes datos están tirados do traballo elaborado pola Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento (2007): *Informe cero do sector das ONGDs en Galicia*. Santiago de Compostela: Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento.

datos segundo que as entidades obxecto de estudo teñan a súa sede central radicada en Galicia ou fóra dela, para, deste xeito, poder avaliar o grao de compromiso que mostran cara á nosa lingua e a nosa Comunidade³.

2. Materiais e métodos

2.1. Obxecto de estudo

O campo de actuación sobre o que se desenvolveu o traballo foi o das ONGD instaladas en Galicia, a partir do *Rexistro Galego de Axentes de Cooperación para o Desenvolvemento*, no que aparecen inscritas 154 entidades con data de xullo 2007.

No primeiro cuatrienio (1994⁴-1997) rexistráronse o 38,96% (60 ONGD), para diminuír o número de inscricións no sexenio 1998-2003 (42) cun 27,27%, aínda que no ano 2000 houbo un pequeno repuntamento con 11 inscricións (7,14%). Non obstante, no último cuatrienio, 2004-2007, deuse un forte aumento dos rexistros con 52 novas anotacións, o que o converte no 33,76% do total (debemos considerar que estes datos asígnanse só ao o primeiro semestre de 2007, o que fai supoñer a posibilidade de máis inscricións ata finais de ano), co que se aprecia unha media de altas anuais de 13 ONGD neste período, fronte á que se deu no conxunto dos catorce anos (11 inscricións anuais).

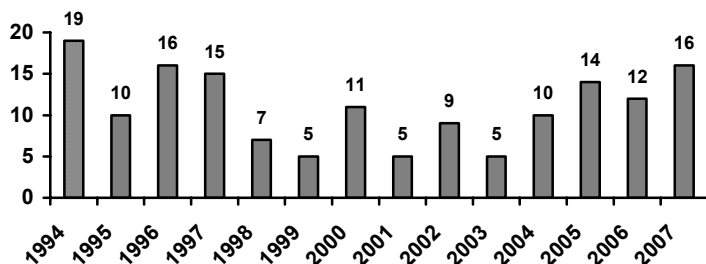
Esta media está condicionada polo importante número de inscricións realizadas no primeiro cuatrienio (15,25 de media anual), ao ser o período de implantación do *Rexistro*, e no que a maioría das ONGD xa estaban instaladas en Galicia e só fixeron cumprir co trámite administrativo da inscrición. Esta tendencia

³ Non podemos deixar de agradecer a axuda técnica e conceptual prestada para a realización deste traballo polo profesor Anxo Lorenzo Suárez, do Dpto. de Filoloxía Galega e Latina da Universidade de Vigo.

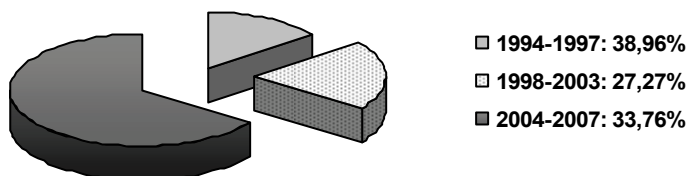
⁴ Ano este no que se estableceu, para este tipo de organizacións, a obrigatoriedade de inscrición no mencionado *Rexistro*, creado pola Consellería da Presidencia e Administración Pública en 1994 (Orde do 4 de abril).

estancouse no sexenio 1998-2003, cunha media de 7 anotacións anuais.

Evolución do número de inscricións

Porcentaxe de inscricións

O asentamento das ONGD que responderon ao cuestionario, repártese do seguinte xeito segundo os concellos (entre parénteses indícase o número de ONGD situadas en cada municipio): Abegondo (1), Arzúa (1), Baiona (1), Barreiros (1), Cangas (1), A Coruña (12), O Grove (1), Lugo (3), Monforte (1), Narón (2), Ourense (4), Pontevedra (1), Rianxo (1), Santiago (15), Sannxenxo (1), Vigo (15), Viveiro (1), do que se aprecia que a maioría están radicadas nas grandes cidades, Vigo, Santiago e A Coruña, que suman o 67,7% do total.

Un dato salientable para a realización desta análise é o lugar en que se localiza a sede central. Neste punto eliximos dúas variables: *con sede central en Galicia*, e *con sede central fóra de Gali-*

cia. Así, o 58,1% (36) das ONGD teñen a sede central en Galicia, e o 40,3% (25) fóra dela, (nun dos cuestionarios non se indica a localización da sede central, o que implica o 1,6% das respostas).

2.2. Metodoloxía

Para lograr os obxectivos propostos preténdese facer un estudo descritivo a partir dunha investigación realizada mediante un cuestionario de carácter voluntario, (que se adxunta no anexo final), con preguntas de resposta pechada, menos a derradeira, que é de opinión, pero cunhas variables que se fixaron en función das diferentes contestacións, o mesmo que ocorreu na cuestión II.3, na que se computou a posibilidade 5 tras analizar as respostas que se deron, así como de resposta de elección múltiple e unha dicotómica (II.8).

O cuestionario, que consta de dúas partes, das que a I⁵ se refire a informacións básicas da ONGD, e a II está formada por cuestións referentes ao uso da lingua, foi enviado, a partir dos datos que se obtiveron do *Rexistro Galego de Axentes de Cooperación para o Desenvolvemento*, con data de xullo de 2007, a todas as ONGD das que se dispuxo dun correo electrónico de contacto⁶, entre o 10 de xullo e o 15 de setembro de 2007. En todos aqueles casos en que as direccións de correo electrónico estaban manifestamente erradas, fóra de servizo ou nos que os correos foron devoltos polo servidor, intentouse poñer en contacto coas organizacións mediante chamadas telefónicas que verificasen as direccións ou proporcionasen unha operativa. Aínda así, das 154 ONGD inscritas oficialmente en xullo de 2007, non foi posible contactar con 40, polo que a enquisa só lle foi enviada a 111 organizacións, das cales contestaron 62, (destas, dúas fixérono telefonicamente, e outras dúas por correo convencional, mentres

⁵ Para este traballo non se toman en consideracións as respostas á cuestión I.4.

⁶ As vías de obtención das direccións e contactos telefónicos foron completadas coas informacións achegadas pola *Guía de ONGs de Galicia 2007-2008* (Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento (2007): Santiago de Compostela), así como outras fontes de información atopadas en internet.

que as restantes reenviaron o cuestionario por correo electrónico), e 46 non o fixeron.

Segundo a Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento, e a partir de datos da *Guía 2007-2008*, compútanse unhas 71 ONGD plenamente operativas (45 integradas na Coordinadora, e 26 non integradas), das que o resto, ou están nun baixo grao de funcionamento ou ben tan só están inscritas e non teñen actividade ningunha en Galicia. Neste apartado púidose constatar que tamén hai un notable grao de baixas con respecto ás organizacións que figuran no *Rexistro Galego*, que neste aspecto non está actualizado. Tamén se dá a situación de que algunhas entidades están rexistradas, pero non posúen delegación activa en Galicia ou o seu labor é levado desde fóra da Comunidade.

A partir do descrito, pódese considerar que en Galicia existen sobre un centenar de ONGD operativas, cun maior ou menor grao de actividade, polo que a resposta ao cuestionario estaría ao redor do 62%, porcentaxe que se pode considerar axeitada para un estudo descritivo deste tipo.

Para a análise dos datos empregouse como método estatístico unha análise multivariante mediante un modelo progresivo cara a adiante, procesados co programa Statistical Product and Service Solutions (SPSS 14) para Windows. Para todas as variables do cuestionario elaboráronse táboas de frecuencia relativas, e para os cruzamentos de variables que se consideraron de maior interese, táboas de frecuencia condicionadas, co obxectivo de ver o grao de relación estatística que se daba entre elas.

3. *Análise dos resultados*

A análise dos resultados obtidos expoñerase seguindo a orde das cuestións da enquisa, alternando os comentarios dos resultados xerais cos que se obtiveron de diferenciar ONGD con sede central en Galicia e aquelas que a teñen fóra.

Con respecto á pregunta II.1 do cuestionario, **¿Que idioma utiliza habitualmente nas súas actividades?**, o 19,4% (12) das ONGD afirma empregar só o galego, o 30,6% (19) máis galego ca castelán, o 38,7% (24), máis castelán ca galego, e un 11,3% (7) só castelán. Neste caso, as tendencias cara ao uso do galego serían a suma da variable 1 e 2, cunha porcentaxe do 50%, o mesmo que as das variables 2 e 3 tendente ao castelán.

(II.1) Idioma habitual nas actividades

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	12	19,4	19,4	19,4
Máis galego	19	30,6	30,6	50
Máis castelán	24	38,7	38,7	88,7
Só castelán	7	11,3	11,3	100
Total	62	100	100	

Así, as que denominaremos, *ONGD galegas*, teñen como idioma habitual só o galego no 30,6%, máis galego ca castelán o 36,1%, máis castelán ca galego o 25%, e só castelán o 8,3%; mentres que as *non galegas* amosan como única lingua o galego o 4%, máis o galego ca o castelán o 24%, máis o castelán ca o galego o 56%, e só o castelán o 16%. A tendencia dos resultados sería, dentro das *ONGD galegas* dun 72% cara ao galego, e dun 33,3% cara ao castelán, fronte a un 28% de tendencia ao galego e dun 66% ao castelán das *non galegas*, tal e como se pode apreciar na táboa seguinte

Sede central / Idioma habitual

		Idioma habitual				Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	
Galegas	Reconto	11	13	9	3	36
	% sede central	30,6%	36,1%	25%	8,3%	100%
	% do total	18%	21,3%	14,8%	4,9%	59%
Non galegas	Reconto	1	6	14	4	25
	% sede central	4%	24%	56%	16%	100%
	% do total	1,6%	9,8%	23%	6,6%	41%
Total	Reconto	12	19	23	7	61
	% sede central	19,7%	31,1%	37,7%	11,5%	100%
	% do total	19,7%	31,1%	37,7%	11,5%	100%

En canto ao **uso lingüístico dentro do ámbito do persoal** das ONGD (II.2) reflíctese un 14,5% (9) de emprego de só galego, un 27,4% (17) de máis galego ca castelán, un 38,7% (24) de máis castelán ca galego, e un 17,7% (11) de só castelán, dándose un 1,6% (1) (de non contestadas). Neste apartado a tendencia é dun 41,9% (16) cara ao galego, e un 56,4% (35) cara ao castelán.

(II.2) *Lingua predominante entre o persoal*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	9	14,5	14,8	14,8
Máis galego	17	27,4	27,9	42,6
Máis castelán	24	38,7	39,3	82
Só castelán	11	17,7	18	100
Total	61	98,4	100	
Perdidos	1	1,6		
Total	62	100		

Entre as *ONGD galegas* atopamos que o emprego do galego é predominante no 20% das organizacións *galegas*, máis o galego ca o castelán no 34,3%, máis castelán ca galego no 37,1% e só empregan o castelán o 8,6%. As *non galegas* teñen como lingua de uso só o galego o 8%, máis galego ca castelán o 20%, máis castelán ca galego o 40% e só o castelán o 32%. Isto mostra unha tendencia de emprego do galego do 54,3% nas *galegas* e dun 28% nas *non galegas*, e do castelán dun 45,7% nas *galegas*, e dun 72% nas *non galegas*.

Sede central / Lingua predominante entre o persoal

		Lingua predominante entre o persoal				Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	
Galegas	Reconto	7	12	13	3	35
	% sede central	20%	34,3%	37,1%	8,6%	100%
	% do total	11,7%	20%	21,7%	5%	58,3%
Non galegas	Reconto	2	5	10	8	25
	% sede central	8%	20%	40%	32%	100%
	% do total	3,3%	8,3%	16,7%	13,3%	41,7%
Total	Reconto	9	17	23	11	60
	% sede central	15%	28,3%	38,3%	18,3%	100%
	% do total	15%	28,3%	38,3%	18,3%	100%

Da análise particular do uso da lingua en diferentes apartados das actividades das ONGD (II.3), danse os seguintes resultados:

Conferencias.- O 30,6% (19) emprega só o galego, o 21% (13) máis galego ca castelán, 12,9% (8) máis castelán ca galego, 21% (13) só castelán, e un 3,2% (2) as dúas linguas, tendo neste apartado un 11,3% (7) de casos non contestados. Nesta serie de datos a alta porcentaxe de datos perdidos, ou non contestados, dáse, sobre todo, porque non todas as actividades propostas son realizadas por todas as organizacións, polo que habería que ter en conta as seguintes porcentaxes para cada unha das opcións de resposta respectivas: 34,5% de porcentaxe válida (PV)/34,5% de porcentaxe acumulada (PA); 23,6% PV/58,2% PA; 14,5% PV/72,7% PA; 23,6% PV/96,4%PA; e 3,6% PV/100% PA⁷. Así, a tendencia cara ao emprego do galego, a partir das porcentaxes válidas, é de dun 58,1% e cara ao castelán dun 38,1%.

⁷ A partir de aquí indícanse as porcentaxes válidas entre [corchetes].

(II.3.a) Conferencias

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	19	30,6	34,5	34,5
Máis galego	13	21	23,6	58,2
Máis castelán	8	12,9	14,5	72,7
Só castelán	13	21	23,6	96,4
As dúas	2	3,2	3,6	100
Total	55	88,7	100	
Perdidos	7	11,3		
Total	62	100		

Neste aspecto, pódese observar que as *ONGD galegas* tenden ao galego no 71,9% dos caso, ao castelán no 25%, e ás dúas no 3,1%; mentres que as *non galegas*, tenden ao galego no 40,9%, ao castelán no 54,5%, e ás dúas no 4,5% dos casos.

Sede central / Conferencias

		Conferencias					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	17	6	3	5	1	32
	% sede central	53,1%	18,8%	9,4%	15,6%	3,1%	100%
	% do total	31,5%	11,1%	5,6%	9,3%	1,9%	59,3%
Non galegas	Reconto	2	7	5	7	1	22
	% sede central	9,1%	31,8%	22,7%	31,8%	4,5%	100%
	% do total	3,7%	13%	9,3%	13%	1,9%	40,7%
Total	Reconto	19	13	8	12	2	54
	% sede central	35,2%	24,1%	14,8%	22,2%	3,7%	100%
	% do total	35,2%	24,1%	14,8%	22,2%	3,7%	100%

Seminarios.- O 27,4% (17) [33,3%] dos seminarios danse só en galego, o 21% (13) [25,2%] máis en galego ca en castelán, o 14,4% (9) [17,6%] máis en castelán ca en galego, o 17,7% (11) [21,6%] só en castelán, e un 1,6% (1) [2%] nas dúas linguas. Aparece neste caso un 17,7% (11) de datos perdidos, que se reflicte na porcentaxe válida xa indicada. A tendencia xeral que se aprecia é cara ao galego do 58,8%, e do 39,2%⁸.

(II.3.b) *Seminarios*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	17	27,4	33,3	33,3
Máis galego	13	21	25,5	58,8
Máis castelán	9	14,5	17,6	76,5
Só castelán	11	17,7	21,6	98
As dúas	1	1,6	2	100
Total	51	82,3	100	
Perdidos	11	17,7		
Total	62	100		

Ámbito de traballo interno (relacións laborais e persoais).- O 25,8% (18) emprega só o galego nas comunicacións internas do ámbito de traballo, o 32,3% (20), máis galego ca castelán, o 17,7% (11) máis castelán ca galego, 21% (13) só castelán, e un 3,2 (2) as dúas linguas. Neste caso a tendencia é dun 58,1% cara ao galego, e dun 38,7% cara ao castelán, cun 3,2% cara ás dúas linguas, o que choca co que se obtivo na cuestión II.2, onde a porcentaxe era superior cara ao castelán (56,4%).

⁸ Estes valores son significativamente parellos na diferenciación de *ONGD galegas* e *non galegas*, polo que non é significativo o seu comentario facendo esta diferenciación.

(II.3.c) *Ámbito de traballo interno*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	16	25,8	25,8	25,8
Máis galego	20	32,3	32,3	58,1
Máis castelán	11	17,7	17,7	75,8
Só castelán	13	21	21	96,8
As dúas	2	3,2	3,2	100
Total	62	100	100	

A tendencia entre as *ONGD galegas* cara ao galego é do 72,2%, e cara ao castelán do 25%, cun 2,8% cara ás dúas linguas; e nas *non galegas*, do 40% cara ao galego, e do 56% cara ao castelán, cun 4% que se declara bilingüe no seu uso. Estes resultados hai que contrastalos cos que se obtiveron na cuestión II.2 (41,9% e 56,4%) e II.3.c (58,1% e 38,7%), onde se ve que se aproximan entre si os de II.2 cos datos das *ONGD galegas*, e II.3.c cos das *non galegas*.

Sede central / Idioma no ámbito de traballo

		Idioma no ámbito de traballo					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	13	13	6	3	1	36
	% sede central	36,1%	36,1%	16,7%	8,3%	2,8%	100%
	% do total	21,3%	21,3%	9,8%	4,9%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	3	7	5	9	1	25
	% sede central	12%	28%	20%	36%	4%	100%
	% do total	4,9%	11,5%	8,2%	14,8%	1,6%	41%
Total	Reconto	16	20	11	12	2	61
	% sede central	26,2%	32,8%	18%	19,7%	3,3%	100%
	% do total	26,2%	32,8%	18%	19,7%	3,3%	100%

Comunicacións con colaboradores e asociados.- O 32,3% (20) das organizacións emprega só o galego nas súas comunicacións con colaboradores e asociados, o 17,7% (11) máis galego ca castelán, o 29% (18) máis castelán ca galego, o 17,7% (11) só castelán, e un 3,2% (2) ambas as dúas linguas. O resultado sería porcentualmente dun 50% cara ao galego, e dun 46,7% cara ao castelán, ademais do 3,2% cara ás dúas linguas.

(II.3.d) Colaboradores e asociados

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	20	32,3	32,3	32,3
Máis galego	11	17,7	17,7	50
Máis castelán	18	29	29	79
Só castelán	11	17,7	17,7	96,8
As dúas	2	3,2	3,2	100
Total	62	100	100	

Entre as *ONGD galegas*, o 66,6% tende ao galego e o 30,5% ao castelán, cun 2,8% aos dous. Nas *non galegas*, o 28% tende ao galego e o 68% ao castelán, e un 4% ás dúas linguas.

Sede central / Comunicaci3ns con colaboradores e asociados

		Idioma con colaboradores e asociados					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	17	7	8	3	1	36
	% sede central	47,2%	19,4%	22,2%	8,3%	2,8%	100%
	% do total	27,9%	11,5%	13,1%	4,9%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	3	4	9	8	1	25
	% sede central	12%	16%	36%	32%	4%	100%
	% do total	4,9%	6,6%	14,8%	13,1%	1,6%	41%
Total	Reconto	20	11	17	11	2	61
	% sede central	32,8%	18%	27,9%	18%	3,3%	100%
	% do total	32,8%	18%	27,9%	18%	3,3%	100%

Relacións con outras ONG.- O 25,8% (16) afirma empregar só o galego nas súas relacións con outras ONG, o 38,7% (24) máis galego ca castelán, o 19,4% (12) máis castelán ca galego, o 12,9% (8) só castelán, e o 3,2% (2) as dúas linguas. A tendencia sería dun 64,5% cara ao galego, e dun 32,3% cara ao castelán, ademais do 3,2% cara ás dúas.

(II.3.e) *Relacións con outras ONG*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	16	25,8	25,8	25,8
Máis galego	24	38,7	38,7	64,5
Máis castelán	12	19,4	19,4	83,9
Só castelán	8	12,9	12,9	96,8
As dúas	2	3,2	3,2	100
Total	62	100	100	

O galego é empregado, neste aspecto, polo 72,2% das *ONGD galegas*, e o castelán polo 25%, mentres que un 2,8% afirma usar as dúas por igual. As *non galegas*, tenden cara ao galego no 56% dos casos, e o 40% cara ao castelán, cun 4% aos dous.

Sede central / Relacións con outras ONG

		Relacións con outras ONG					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	12	14	6	3	1	36
	% sede central	33,3%	38,9%	16,7%	8,3%	2,8%	100%
	% do total	19,7%	23%	9,8%	4,9%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	4	10	5	5	1	25
	% sede central	16%	40%	20%	20%	4%	100%
	% do total	6,6%	16,4%	8,2%	8,2%	1,6%	41%
Total	Reconto	16	24	11	8	2	61
	% sede central	26,2%	39,3%	18%	13,1%	3,3%	100%
	% do total	26,2%	39,3%	18%	13,1%	3,3%	100%

Relacións con outras entidades públicas ou privadas.-

O 27,4% (17) emprega só o galego, o 43,5% (27) máis galego ca castelán, o 14,5% (9) máis castelán ca galego, 12,9% (8) só castelán, e un 1,6% (1) as dúas linguas. Os valores tenderían ao galego nun 70,9%, e nun 27,4% ao castelán, así como un 1,6% cara aos dous.

(II.3.f) *Relacións con outras entidades*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	17	27,4	27,4	27,4
Máis galego	27	43,5	43,5	71
Máis castelán	9	14,5	14,5	85,5
Só castelán	8	12,9	12,9	98,4
As dúas	1	1,6	1,6	100
Total	62	100	100	

As *ONGD galegas* tenden ao uso do galego nun 77,5%, e ao castelán nun 19,5%, cun 2,8% que declara usar as dúas linguas. As *ONGD non galegas* amosan unha preferencia cara ao galego nun 64%, mentres que cara ao castelán nun 36%.

Sede central / Relacións con outras entidades

		Relacións con outras entidades					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	12	16	5	2	1	36
	% sede central	33,3%	44,4%	13,9%	5,6%	2,8%	100%
	% do total	19,7%	26,2%	8,2%	3,3%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	5	11	4	5	0	25
	% sede central	20%	44%	16%	20%	0%	100%
	% do total	8,2%	18%	6,6%	8,2%	0%	41%
Total	Reconto	17	27	9	7	1	61
	% sede central	27,9%	44,3%	14,8%	11,5%	1,6%	100%
	% do total	27,9%	44,3%	14,8%	11,5%	1,6%	100%

Proxectos.- O 29% (18) afirma elaborar os seus proxectos só en galego, o 32,3% (20) máis en galego ca en castelán, o 14,5% (9) máis en castelán ca en galego, o 19,4% (12) só en castelán, e un 4,8% (3) nas dúas linguas. Así as porcentaxes cara ao galego son dun 61,3%, e dun 33,9% cara ao castelán.

(II.3.g) *Proxectos*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	18	29	29	29
Máis galego	20	32,3	32,3	61,3
Máis castelán	9	14,5	14,5	75,8
Só castelán	12	19,4	19,4	95,2
As dúas	3	4,8	4,8	100
Total	62	100	100	

Os **Proxectos** adoitan tender ao galego nun 75% e ao castelán nun 22,2%, ademais dun 2,8% nas dúas linguas, entre as *ONGD galegas*, mentres que nas *non galegas* a tendencia ao galego é do 44% e ao castelán do 48%, realizándose o 8% nas dúas linguas.

Sede central / Proxectos

		Proxectos					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	15	12	3	5	1	36
	% sede central	41,7%	33,3%	8,3%	13,9%	2,8%	100%
	% do total	24,6%	19,7%	4,9%	8,2%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	3	8	5	7	2	25
	% sede central	12%	32%	20%	28%	8%	100%
	% do total	4,9%	13,1%	8,2%	11,5%	3,3%	41%
Total	Reconto	18	20	8	12	3	61
	% sede central	29,5%	32,8%	13,1%	19,7%	4,9%	100%
	% do total	29,5%	32,8%	13,1%	19,7%	4,9%	100%

Exposicións.- O 38,7% (24) [46,2%] das organizacións fai as súas exposicións só en galego, o 14,5% (9) [17,3%] máis en galego ca en castelán, o 11,3% (7) [13,5%] máis en castelán ca en galego, o 14,5% (9) [17,3%] só en castelán, e o 4,8% (3) [5,8%] nas dúas linguas. Neste apartado hai que considerar, para os efectos de porcentaxe válida indicada entre corchetes, a existencia dun 16,1% (10) de datos perdidos. As tendencias son cara ao galego do 63,5%, e cara ao castelán do 30,8%⁹.

⁹ Como ocorreu no apartado de **Seminarios**, aquí tampouco é significativa a diferenciación entre *ONGD galegas* e *non galegas*.

(II.3.h) Exposicións

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	24	38,7	46,2	46,2
Máis galego	9	14,5	17,3	63,5
Máis castelán	7	11,3	13,5	76,9
Só castelán	9	14,5	17,3	94,2
As dúas	3	4,8	5,8	100
Total	52	83,9	100	
Perdidos	10	16,1		
Total	62	100		

Cursos.- En canto ao uso da lingua nos cursos, as que os fan só en galego representan o 25,8% (16) [29,6%], que veñen ser os mesmos datos das que os fan máis en galego ca en castelán. O 12,9% (8) [14,8%] fanos máis en castelán ca en galego, o 19,4 (12) [22,2%] só en castelán, e o 3,2% (2) [3,7%] nas dúas linguas. Sobre as porcentaxes válidas, a partir dun 12,9% (8) de datos perdidos, vese unha tendencia do 59,2% cara ao castelán, e do 37% cara ao galego.

(II.3.i) Cursos

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	16	25,8	29,6	29,6
Máis galego	16	25,8	29,6	59,3
Máis castelán	8	12,9	14,8	74,1
Só castelán	12	19,4	22,2	96,3
As dúas	2	3,2	3,7	100
Total	54	87,1	100	
Perdidos	8	12,9		
Total	62	100		

Na realización de cursos tenden ao galego un 74,2% e ao castelán un 22,6% das *ONGD galegas*, cun 3,2% que afirma empregar as dúas linguas; e un 40,9% e 54,6%, respectivamente, entre as *non galegas*, cun 4,5% nas dúas linguas.

Sede central / Cursos

		Cursos					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	14	9	3	4	1	31
	% sede central	45,2%	29%	9,7%	12,9%	3,2%	100%
	% do total	26,4%	17%	5,7%	7,5%	1,9%	58,5%
Non galegas	Reconto	2	7	4	8	1	22
	% sede central	9,1%	31,8%	18,2%	36,4%	4,5%	100%
	% do total	3,8%	13,2%	7,5%	15,1%	1,9%	41,5%
Total	Reconto	16	16	7	12	2	53
	% sede central	30,2%	30,2%	13,2%	22,6%	3,8%	100%
	% do total	30,2%	30,2%	13,2%	22,6%	3,8%	100%

Charlas.- A porcentaxe de uso de emprego de só o galego nas charlas é dun 29% (18) [32,7%], do 24,2% (15) [27,3%] máis en galego ca en castelán, do 11,3% (7) [12,7%] máis en castelán ca en galego, do 21% (13) [23,6%] só en castelán, e do 3,2% (2) [3,6%] nas dúas linguas. Os datos perdidos neste apartado suman un 11,3% (7), co que a tendencia cara ao uso do galego sobre a porcentaxe válida é dun 60%, fronte a un 36,3% cara ao castelán, ademais do 3,6% nas dúas linguas.

(II.3.k) Charlas

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	18	29	32,7	32,7
Máis galego	15	24,2	27,3	60
Máis castelán	7	11,3	12,7	72,7
Só castelán	13	21	23,6	96,4
As dúas	2	3,2	3,6	100
Total	55	88,7	100	
Perdidos	7	11,3		
Total	62	100		

Neste campo amosan unha inclinación cara ao galego o 71,9% e cara ao castelán o 25%, cun emprego das dúas do 3,1% dos casos entre as *ONGD galegas*. As *non galegas* amosan uns datos respectivos do 42,6%, 50% e 4,5%.

Sede central / Charlas

		Charlas					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	16	7	3	5	1	32
	% sede central	50%	21,9%	9,4%	15,6%	3,1%	100%
	% do total	29,6%	13%	5,6%	9,3%	1,9%	59,3%
Non galegas	Reconto	2	8	3	8	1	22
	% sede central	9,1%	36,4%	13,6%	36,4%	4,5%	100%
	% do total	3,7%	14,8%	5,6%	14,8%	1,9%	40,7%
Total	Reconto	18	15	6	13	2	54
	% sede central	33,3%	27,8%	11,1%	24,1%	3,7%	100%
	% do total	33,3%	27,8%	11,1%	24,1%	3,7%	100%

Unidades didácticas.- O 38,7% (24) [46,2%] realiza as unidades didácticas só en galego, o 12,9% (8) [15,4%] máis en galego ca en castelán, o 9,7% (6) [11,5%] máis en castelán ca en galego, o 19,4% (12) [23,1%] só en castelán, e o 3,2% (2) [3,8%] nas dúas linguas. Sobre un 16,1% (10) de datos perdidos, vese que a porcentaxe válida é dun 61,6% cara ao galego e dun 34,6% cara ao castelán.

(II.3.1) *Unidades didácticas*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	24	38,7	46,2	46,2
Máis galego	8	12,9	15,4	61,5
Máis castelán	6	9,7	11,5	73,1
Só castelán	12	19,4	23,1	96,2
As dúas	2	3,2	3,8	100
Total	52	83,9	100	
Perdidos	10	16,1		
Total	62	100		

Neste apartado apreciase que entre as *ONGD galegas* existe unha tendencia ao uso galego do 80%, cara ao castelán do 16,6%, e cara ás dúas linguas do 3,3%; mentres que nas *non galegas* a inclinación é do 37,1%, 57,1% e 4,8% respectivamente.

Sede central / Unidades didácticas

		Unidades didácticas					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	19	5	1	4	1	30
	% sede central	63,3%	16,7%	3,3%	13,3%	3,3%	100%
	% do total	37,3%	9,8%	2%	7,8%	2%	58,8%
Non galegas	Reconto	5	3	4	8	1	21
	% sede central	23,8%	14,3%	19%	38,1%	4,8%	100%
	% do total	9,8%	5,9%	7,8%	15,7%	2%	41,2%
Total	Reconto	24	8	5	12	2	51
	% sede central	47,1%	15,7%	9,8%	23,5%	3,9%	100%
	% do total	47,1%	15,7%	9,8%	23,5%	3,9%	100%

Publicidade.- A publicidade realízase só en galego no 40,3% (25) [46,3%] dos casos, máis en galego ca en castelán no 11,3% (7) [13%], máis en castelán ca en galego o 16,1% (10) [18,5%], o mesmo que só en castelán, e un 3,2% (2) [3,7%] nas dúas linguas. Os datos perdidos neste apartado serían do 12,9% (8). A tendencia cara ao galego, sobre as porcentaxes válidas, serían do 59,3%, e cara ao castelán do 37%, xunto co 3,7% nas dúas linguas.

(II.3.m) *Publicidade*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	25	40,3	46,3	46,3
Máis galego	7	11,3	13	59,3
Máis castelán	10	16,1	18,5	77,8
Só castelán	10	16,1	18,5	96,3
As dúas	2	3,2	3,7	100
Total	54	87,1	100	
Perdidos	8	12,9		
Total	62	100		

Reflicítese, pois, unha inclinación ao uso do galego nas *ONGD galegas* do 65,3% e do 47,4% nas *non galegas*, e cara ao castelán do 18,6% e do 56,8%, respectivamente, cun 3 e un 4,5% de emprego das dúas linguas en cada unha delas.

Sede central / Publicidade

		Publicidade					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	21	3	3	5	1	33
	% sede central	56%	9,3%	9,3%	15,6%	3%	100%
	% do total	38,1%	5,4%	5,4%	9%	1,8%	60%
Non galegas	Reconto	5	4	7	5	1	22
	% sede central	25%	22,4%	31,8%	25%	4,5%	100%
	% do total	29,0%	7,2%	12,7%	9%	1,8%	40,0%
Total	Reconto	26	7	10	10	2	55
	% sede central	47,2%	12,7%	18,1%	18,1%	3,6%	100%
	% do total	47,2%	12,7%	18,1%	18,1%	3,6%	100%

Páxinas web.- O emprego da lingua nas páxinas web mostrase cunha porcentaxe do 24,2% (15) [29,4%] de uso só do galego, e dun 11,3% (7) [13,7%] de máis galego ca castelán; mentres que o 12,9% (8) [15,7%] utiliza máis o castelán ca o galego, e un 29% (18) [35,3%] só usa o castelán, e aparece tamén un 4,8% (3) [5,9%] que emprega as dúas linguas. Os datos perdidos son dun 17,7% (11). A tendencia cara ao emprego do galego nas páxinas web é dun 43,1% sobre a porcentaxe válida, e dun 51% cara ao castelán.

(II.3.n) *Páxinas web*

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Só galego	15	24,2	29,4	29,4
Máis galego	7	11,3	13,7	43,1
Máis castelán	8	12,9	15,7	58,8
Só castelán	18	29	35,3	94,1
As dúas	3	4,8	5,9	100
Total	51	82,3	100	
Perdidos	11	17,7		
Total	62	100		

Este medio amosa unha tendencia no emprego habitual do galego do 71,4% e do castelán do 25% entre as *ONGD galegas*, xunto cun 3,6% que usa as dúas linguas. Entre as *non galegas* téndese ao galego nun 9% e ao castelán nun 81,8%, cun 9,1% en ambas as dúas.

Sede central / Páxinas web

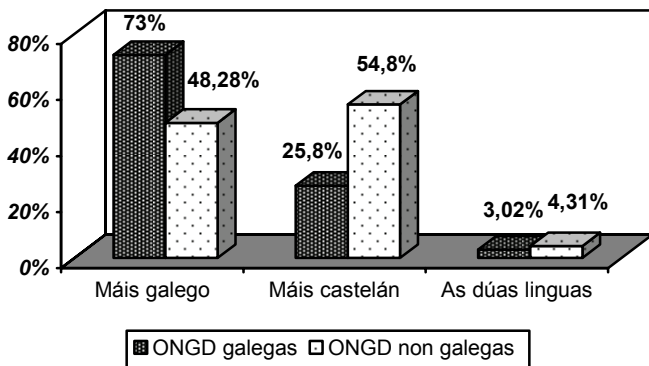
		Páxinas web					Total
		Galego	Máis galego	Máis castelán	Castelán	As dúas	
Galegas	Reconto	14	6	2	5	1	28
	% sede central	50%	21,4%	7,1%	17,9%	3,6%	100%
	% do total	28%	12%	4%	10%	2%	56%
Non galegas	Reconto	1	1	6	12	2	22
	% sede central	4,5%	4,5%	27,3%	54,5%	9,1%	100%
	% do total	2%	2%	12%	24%	4%	44%
Total	Reconto	15	7	8	17	3	50
	% sede central	30%	14%	16%	34%	6%	100%
	% do total	30%	14%	16%	34%	6%	100%

Este apartado pódese apreciar mellor en conxunto na seguinte táboa e na gráfica correspondente, das que se tira que a porcentaxe media de uso tendente ao galego é do 72,56% nas *ONGD galegas*, fronte ao 48,28% nas *non galegas*, do mesmo xeito que a tendencia cara ao castelán é do 25,8% nas *galegas* e 54,8% nas *non galegas*, onde se tiveron en conta aqueles aspectos que foron máis rendibles na análise.

Porcentaxe media de uso lingüístico nas distintas actividades

Ámbitos de uso da lingua	ONG galegas			ONG non galegas		
	Máis Galego	Máis Castelán	Ambas as linguas	Máis Galego	Máis Castelán	Ambas as linguas
Conferencias	71,9%	25%	3,1%	40,9%	54,5%	4,5%
Ámbito laboral	72,2%	25%	2,8%	40%	56%	4%
Colaboradores	66,6%	30,5%	2,8%	28%	68%	4%
Con outras ONG	72,2%	25%	2,8%	56%	40%	4%
Outras entidades	77,5%	19,5%	2,8%	64%	36%	-
Proxectos	75%	22,2%	2,8%	44%	48%	8%
Cursos	74,2%	22,6%	3,2%	40,9%	54,6%	4,5%
Charlas	71,9%	25%	3,1%	42,6%	50%	4,5%
Unid. didáct.	80%	16,6%	3,3%	37,1%	57,1%	4,8%
Publicidade	65,3%	47,4%	3%	18,6 %	56,8%	4,5%
Páxinas web	71,4%	25%	3,6%	9%	81,8%	9,1%
% media	72,56%	25,8%	3,02%	48,28%	54,8%	4,31%

Porcentaxe xeral do uso lingüístico nas distintas actividades

A seguinte cuestión (II.4), **¿En que medida considera importante que o galego sexa a lingua oficial das ONGD en Galicia?**, mostra que o 38,7% (24) das organizacións pensan que sería moi importante que o galego fose a lingua oficial das ONGD implantadas en Galicia, o 37,1% (23) importante, o 14,5% (9) pouco importante, e o 8,1% nada importante. A tendencia sería dun 75,8% que consideraría moi importante ou importante o galego como lingua oficial das ONGD en Galicia, e dun 22,6% que o consideraría pouco importante ou nada importante.

(II.4) Valoración sobre que a lingua oficial das ONGD sexa o galego

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Moi importante	24	38,7	39,3	39,3
Importante	23	37,1	37,7	77
Pouco importante	9	14,5	14,8	91,8
Nada importante	5	8,1	8,2	100
Total	61	98,4	100	
Perdidos	1	1,6		
Total	62	100		

Segundo o asentamento da matriz da ONGD, apréciase que o 83,3% das *galegas* considera importante ou moi importante que o galego sexa a súa lingua oficial, e o 16,6% pouco importante ou nada importante; mentres que entre as *non galegas* a consideración é do 66,7% e do 33,3% respectivamente.

Sede central / Galego como lingua oficial nas ONGD

		Galego como lingua oficial das ONGD				Total
		Moi importante	Importante	Pouco importante	Nada importante	
Galegas	Reconto	18	12	3	3	36
	% sede central	50%	33,3%	8,3%	8,3%	100%
	% do total	30%	20%	5%	5%	60%
Non galegas	Reconto	6	10	6	2	24
	% sede central	25%	41,7%	25%	8,3%	100%
	% do total	10%	16,7%	10%	3,3%	40%
Total	Reconto	24	22	9	5	60
	% sede central	40%	36,7%	15%	8,3%	100%
	% do total	40%	36,7%	15%	8,3%	100%

Á pregunta II.5, **¿A diversidade e a tolerancia lingüística forman parte dos principios ou bases fundacionais da súa ONGD?**, o 80,6% (50) das ONGD afirman que a diversidade e a tolerancia lingüística figura nas súas bases fundacionais, mentres que non as teñen o 8,1% (5), e un 11,3% (7) non o sabe ou non contesta.

(II.5) Tolerancia lingüística nas bases fundacionais da ONGD

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Si	50	80,6	80,6	80,6
Non	5	8,1	8,1	88,7
Ns/Nc	7	11,3	11,3	100
Total	62	100	100	

Así, a porcentaxe é favorable a prol das *ONGD galegas*, que mostran que un 83,3% teñen a tolerancia lingüística entre as súas bases fundacionais, mentres que nas *non galegas* recóllese nun 76%. O grupo que non resposta é bastante numeroso entre as non galegas, cun 20%.

		Tolerancia Lca. nas bases fundacionais			Total
		Si	Non	Ns/Nc	
Galegas	Reconto	30	4	2	36
	% sede central	83,3%	11,1%	5,6%	100%
	% do total	49,2%	6,6%	3,3%	59%
Non galegas	Reconto	19	1	5	25
	% sede central	76%	4%	20%	100%
	% do total	31,1%	1,6%	8,2%	41%
Total	Reconto	49	5	7	61
	% sede central	80,3%	8,2%	11,5%	100%
	% do total	80,3%	8,2%	11,5%	100%

As respostas á cuestión II.6, **¿Cre que o uso da lingua galega é interesante para o desenvolvemento do seu traballo en Galicia?**, mostra que o 62,9% (39) considera que o uso do galego sempre é interesante para o desenvolvemento do seu traballo en Galicia, o 27,4% (17) só ás veces, e o 6,5% (4) nunca o considera importante. Un 3,2% (2) non sabe ou non contesta.

II.6) Interese do galego para o desenvolvemento do traballo das ONGD

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Sempre	39	62,9	62,9	62,9
Ás veces	17	27,4	27,4	90,3
Nunca	4	6,5	6,5	96,8
Ns/Nc	2	3,2	3,2	100
Total	62	100	100	

O 69,4% das *galegas* así o consideran sempre, un 19,4% ás veces, e un 8,3% nunca. As *non galegas*, ven interesante o seu uso sempre nun 56%, ás veces nun 36%, e nunca un 4%.

Sede central / Interese do galego para o desenvolvemento do traballo das ONGD

		Interese do galego para o desenvolvemento do traballo				Total
		Sempre	Ás veces	Nunca	Ns/Nc	
Galegas	Reconto	25	7	3	1	36
	% sede central	69,4%	19,4%	8,3%	2,8%	100%
	% do total	41%	11,5%	4,9%	1,6%	59%
Non galegas	Reconto	14	9	1	1	25
	% sede central	56%	36%	4%	4%	100%
	% do total	23%	14,8%	1,6%	1,6%	41%
Total	Reconto	39	16	4	2	61
	% sede central	63,9%	26,2%	6,6%	3,3%	100%
	% do total	63,9%	26,2%	6,6%	3,3%	100%

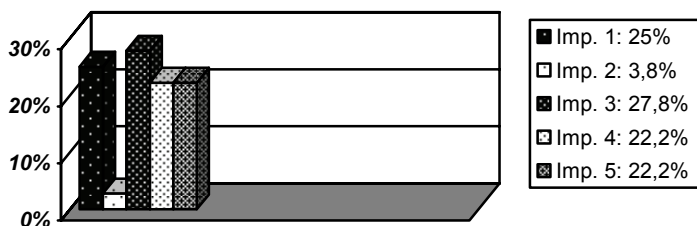
A **importancia da planificación lingüística nas ONGD** (II.7) presenta, a partir do cuestionario, unha media valorativa do 2,94, cunha desviación típica do 1,47, polo que na escala de 1 a 5 (de menor a maior importancia) que se lles ofreceu para a valoración, apréciase unha tendencia superior a 2,5, do que se tira no contexto da enquisa, unha lixeira tendencia favorable cara á planificación lingüística.

(II.7) *Importancia da planificación lingüística*

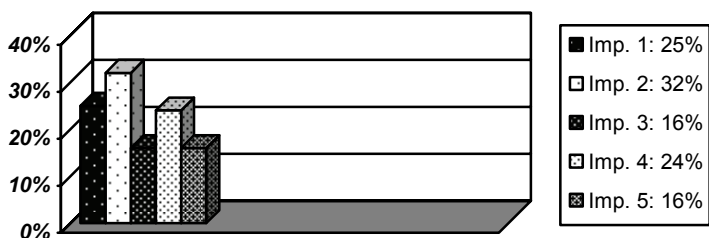
Nivel de importancia (de menos a máis)	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
1	17	27,4	27,4	27,4
2	5	8,1	8,1	35,5
3	17	27,4	27,4	62,9
4	11	17,7	17,7	80,6
5	12	19,4	19,4	100
Total	62	100	100	

Segundo o asentamento da matriz, reflíctese que ten moita importancia nun 22,2% das *ONGD galegas*, e tan só nun 16% nas *non galegas*; mentres que para o 25% das *galegas* non ten ningunha importancia, e un 32% das *non galegas*, cos pasos intermedios de valoración entre ambos os dous extremos, nunha gradación onde o 1 é a menor valoración, e o 5 a máxima. Neste aspecto apréciase unha tendencia cara á planificación lingüística dentro das *ONGD* que se ve cun lixeiro maior grao dentro das de orixe *galega*, como se aprecia nas seguintes gráficas.

Importancia da planificación lingüística nas ONGD galegas

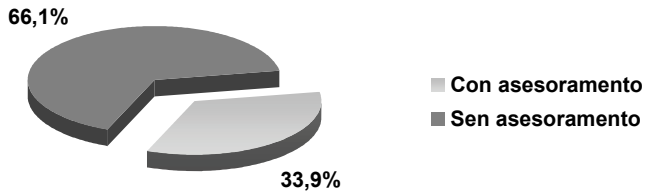

Importancia da planificación lingüística nas ONGD non galegas

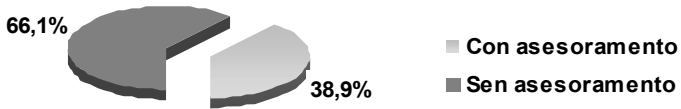
Por outra banda, só o 33,9% (21) afirma ter algún tipo de **asesoramento lingüístico** (II.8) –que se entende cara ao galego, dado o carácter do cuestionario–, fronte ao 66,1% (41) que non o ten. Das respostas afirmativas apréciase que o asesoramento de 12 delas está formado a partir de colaboradores ou voluntarios (3 destes casos parecen ser que pertencen ao propio organigrama da ONGD), e 8 recorren a servizos de normalización lingüística oficiais (6 deles indican que usan o fornecido pola Dirección Xeral Política Lingüística e 2 o dalgunha universidade), mentres que un non especifica.

Asesoramento lingüístico

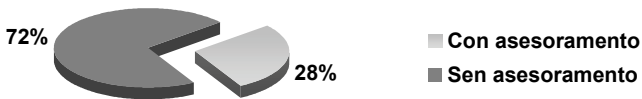

Neste apartado parece que son as *ONGD de fóra* de Galicia as que menos acoden ao asesoramento lingüístico, 28%, fronte a un 38,9% das *galegas*, aínda que ningún dos datos mostran excesivo interese por este aspecto.

Nivel de asesoramento lingüístico nas ONGD galegas

Nivel de asesoramento lingüístico nas ONGD non galegas

A derradeira pregunta do cuestionario, (II.9), **¿Que idioma considera máis útil para realizar o seu traballo: o galego ou o castelán?**, formulouse como unha pregunta de opinión que se pechou para o seu cómputo en función das diferentes respostas achegadas. Así, o 32,3% (20) considera o galego o idioma máis útil para a realización do seu traballo, o 22,6% (14) máis o castelán, e o 35,5% os dous, e diferencian aquí un ou o outro en función de se as súas necesidades de comunicación se dan dentro ou fóra do ámbito lingüístico de Galicia. O 9,7% (6) non sabe ou non contesta.

Idioma máis útil para realización do traballo

	Frecuencia	Porcentaxe	Porcentaxe válida	Porcentaxe acumulada
Galego	20	32,3	32,3	32,3
Castelán	14	22,6	22,6	54,8
Os dous	22	35,5	35,5	90,3
Ns/Nc -Outros	6	9,7	9,7	100
Total	62	100	100	

Nesta variable, o 44% das *ONGD galegas* considera máis útil o galego, o 19,4% o castelán, o 30,6% os dous, e o 5,6% non sabe, non contesta ou dá outras respostas. Entre as *non galegas*, ven o galego máis útil o 16%, máis o castelán o 28%, e os dous o 40%. Outras respostas o 16%.

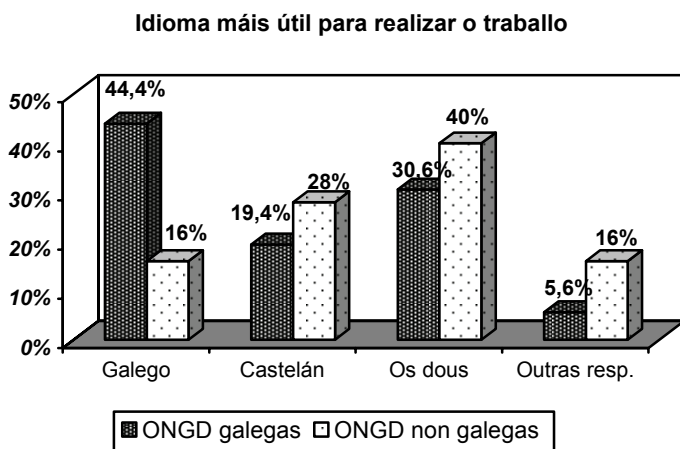
Sede central / Idioma máis útil para realización do traballo

		Interese do galego para o desenvolvemento do traballo				Total
		Galego	Castelán	Os dous	Outras resp.	
Galegas	Reconto	16	7	11	2	36
	% sede central	44,4%	19,4%	30,6%	5,6%	100%
	% do total	26,2%	11,5%	18%	3,3%	59%
Non galegas	Reconto	4	7	10	4	25
	% sede central	16%	28,0%	40%	16%	100%
	% do total	6,6%	11,5%	16,4%	6,6%	41,0%
Total	Reconto	20	14	21	6	61
	% sede central	32,8%	23%	34,4%	9,8%	100%
	% do total	32,8%	23%	34,4%	9,8%	100%

Se se analizan polo miúdo os diferentes motivos cos que xustifican o emprego dunha lingua ou doutra no referente á súa utilidade neste apartado da enquisa, a principal razón que se argumenta para lle dar unha maior utilidade ao castelán, é a de “facilitar a relación con outras comunidades, países e linguas”, ao consideralo “máis universal” ca o galego e proporcionar maiores facilidades para acceder a medios e recursos diferentes, como a tradución para outras linguas e á inversa (maior dificultade para atopar tradutores cara/desde o galego) (11 casos), ao que tamén, segundo algunhas puntualizacións, se engade o condicionante da dependencia comunicativa coa sede central situada fóra de Galicia.

Entre as que afirman empregar as dúas linguas dun xeito parello, se isto é realmente posible, a maioría diferencia o ámbito de relación, que será o que condicione a elección: así, empregarían o galego nas comunicacións dentro de Galicia e coas súas institucións, e o castelán nas de fóra de Galicia, pero dependen-

do sempre da lingua inicial na que o interlocutor se dirixa primeiramente a eles.

4. Conclusións

A continuación preséntanse as principais conclusións que se poden salientar dos diferentes aspectos contidos nesta investigación, destacando e resumindo aqueles resultados que parecen ter un maior interese.

Detéctase un emprego equiparado do galego e do castelán en canto ao seu uso como lingua habitual no conxunto de todas as ONGD, pero estas porcentaxes varían segundo que as entidades sexan de *orixe galega* ou *non galega*, xa que se dá un uso moito maior do castelán entre as de sede foránea (66%) ca nas galegas (28%).

Entre o persoal tamén se rexistra unha maior tendencia ao emprego do castelán entre as ONGD con sede fóra de Galicia (72%), aínda que o uso do galego tampouco é excesivamente superior entre as galegas, cun 54,3%, fronte ao 45,7% do castelán.

Na análise en conxunto das diferentes actividades que desenvolven as ONGD, apréciase que a diferenza en favor do uso do galego é moi marcada entre as *ONGD galegas* (72,56%

contra o 25,8%), mentres que nas *non galegas* a diferenza é de 6,52 puntos a favor do castelán (48,28% de uso do galego fronte ao 54,8% do castelán). Hai que destacar que é no ámbito de relación con colaboradores e asociados onde se aprecia un maior grao de emprego do castelán dentro das *ONGD galegas* (30,5%), xunto co da publicidade (47,4%), pero está por riba o uso do galego en todos os demais ámbitos; pola contra, destacan as altas porcentaxes de emprego do castelán nas páxinas web das *non galegas* (81,8%), así como nas unidades didácticas (57,1%), nas relacións cos colaboradores e asociados (68%), no medio laboral (56%) e na publicidade (56,8%). Estes aspectos deixan ver que no ámbito de comunicación exterior ou social (páxinas web, publicidade e contacto cos asociados), destaca a preeminencia de emprego do castelán sobre o galego nas *ONGD* con sede central fóra de Galicia.

A maioría das *ONGD galegas* e *non galegas* consideran que o galego é interesante para desenvolver o seu traballo en Galicia, pero aínda que afirmen isto non mostran excesivo interese por considerar a planificación lingüística entre os seus obxectivos, aínda que a media valorativa deste apartado presenta unha lixeira tendencia cara á valoración positiva deste aspecto, como xa se comentou. Non obstante, ao ponderar os medios de asesoramento/planificación lingüística que empregan as *ONGD*, obsérvase que a maioría (66,1%) non posúe ningún tipo de apoio lingüístico, con maior porcentaxe entre as de orixe *non galega* (72%, fronte ao 66,1% das *galegas*).

Finalmente, a valoración da utilidade que do galego ofrecen as *ONGD* para desenvolver o seu labor, reflicte claramente unha tendencia marcada que considera o castelán por razóns de “universalidade”, isto é, por manter a visión de que o galego é unha lingua de uso moito máis restritivo ca o castelán, e que se limitaría, en medidas de utilidade, ao ámbito autonómico, mentres que o castelán lles abriría “máis portas” comunicativas. Neste aspecto advírtese un uso diglósico da lingua en función do interlocutor e do medio onde se produza a situación comunicativa, á vez que os condicionantes da radicación da sede central fóra de Galicia parecen influír notablemente á hora de elixir unha ou outra lingua.

En xeral, apreciase que a orixe da ONGD, ou o asentamento da súa sede central, condiciona marcadamente unha tendencia cara a un maior uso do galego ou do castelán nas súas actividades, pois entre as de *sede galega*, apreciase un emprego do galego próximo ao 70%, fronte a tan só un aproximado 43% nas de sede con orixe *non galega*; a pesar de que na cuestión II.4, o 66,7% das ONGD *non galegas* consideran importante que o galego sexa a lingua oficial destas entidades dentro de Galicia, o que parece que non se leva a cabo na práctica; aínda que a visión global, sen diferenciar o lugar de asentamento da sede das ONGD, mostra que o uso de ambas as linguas está moi próximo, sendo o do galego de ao redor do 57%, fronte a un aproximado 43% do castelán, resultados claramente mellorables.

Os datos que se recolleron confirman o relativamente escaso nivel de galeguización deste sector, cuestión especialmente significativa por tratarse dun grupo social dinámico, con proxección e notoriedade pública e con ampla presenza nos ambientes da mocidade.

Tamén chama a atención, por outra banda, que non se enxergue neste medio vocacionado para a cooperación, a vantaxe comparativa que representa o uso do galego, en especial cando, como se recolle no Plan Director da Cooperación, os países da lusofonía constitúen obxecto de referencia prioritaria na estratexia de loita contra a pobreza.

O dominio do galego supón un activo importante que pode facilitar unha especialización xeográfica da cooperación impulsada desde Galicia, non soamente no ámbito estatal, senón tamén no europeo, e incorporar un novo elemento relacional con Portugal que dispón de acreditada presenza neses espazos.

Bótase en falta unha visión axeitada sobre o galego como elemento de utilidade no ámbito da cooperación internacional ao desenvolvemento que permita unha racionalización das súas vantaxes, e abra horizontes de eficiencia máis aló do compromiso individual e colectivo do sector coa nosa lingua e cultura.

Polo tanto, sería moi importante que estas organizacións tivesen unha maior implicación no uso da lingua nas súas actividades habituais, especialmente nas dirixidas á sensibilización

da sociedade galega cara aos seus obxectivos de actuación, posto que a lingua é un dos sinais de identidade cultural máis importantes, e vía máis directa para acceder ao corazón dunha sociedade, ademais de que non tería sentido manter un compromiso de defensa das identidades e culturas propias das comunidades beneficiarias dos seus labores, e ignorar as daquelas onde se recadan os recursos necesarios para as súas actuacións.

5. Anexos

ENQUISA SOBRE O USO DO GALEGO NAS ONGD

[Nos cadros onde non se indique *si/non* ou un *número* para marcar, abonda con indicar un *X* no lugar correspondente]

I. CARACTERÍSTICAS DA ONGD

1. Nome da ONGD:
2. Concello onde está situada:
3. (País)-Comunidade-Cidade da sede central:
4. Ámbito de desenvolvemento e actuación (proxectos xerais dos que se ocupa):

II. ENQUISA SOCIOLINGÜÍSTICA

1. ¿Que idioma utiliza habitualmente nas súas actividades?

1	Só galego	
2	Máis galego ca castelán	
3	Máis castelán ca galego	
4	Só castelán	
5	Outras linguas (indique cales):	

2. ¿Cal é a lingua predominante entre o seu persoal?

1	Só galego	
2	Máis galego ca castelán	
3	Máis castelán ca galego	
4	Só castelán	

3. ¿Que idioma utiliza nas súas actividades? [1. Só galego. 2. Máis galego ca castelán. 3. Máis castelán ca galego. 4. Só castelán. 5. As dúas] (*Indique o número a continuación do parágrafo correspondente*).

a	Conferencias	
b	Seminarios	
c	Ámbito de traballo interno (relacións laborais e persoais)	
d	Comunicacións con colaboradores ou asociados	
e	Relacións con outras ONGs	
f	Relacións con outras entidades públicas e privadas	
g	Proxectos	
h	Exposicións	
i	Cursos	
k	Charlas	
l	Unidades didácticas	
m	Publicidade	
n	Páxina Web	
ñ	Outras (<i>especifique cales</i>):	

4. ¿En que medida considera importante que o galego sexa a lingua oficial das ONGD en Galicia?

1	Moi importante	
2	Importante	
3	Pouco importante	
4	Nada importante	

5. ¿A diversidade e a tolerancia lingüística forman parte dos principios ou das bases fundacionais da súa ONGD?

1	Si	
2	Non	
3	Non sabe/non contesta	

6. ¿Cre que o uso da lingua galega é interesante para o desenvolvemento do seu traballo en Galicia?

1	Sempre	
2	Ás veces	
3	Nunca	
4	Non sabe/non contesta	

7. ¿Que importancia ten a planificación lingüística na súa ONG? (Puntúe de 1 a 5, onde o 1 significa que Vde. considera que ten pouca importancia e 5 que considera que ten moita importancia).

Importancia	
-------------	--

8. ¿Posúe algún tipo de asesoramento lingüístico? (Se a resposta fose SI, especifique de que tipo).

1	Si		
2	Non		

9. ¿Que idioma considera máis útil para realizar o seu traballo: o galego ou o castelán? ¿Por que?

1	O galego	
2	O castelán	
3	Os dous	
4	Non sabe/non contesta Outros	

6. Referencias bibliográficas

Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento (2007): *Informe cero do sector das ONGDs en Galicia*. Santiago de Compostela: Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento.

— (2007): *Guía de ONGs de Galicia 2007-2008*. Santiago de Compostela: Coordinadora Galega de ONGs para o Desenvolvemento.

Dirección Xeral de Cooperación Exterior. Consellería da Presidencia (xullo de 2007): *Rexistro Galego de Axentes de Cooperación para o Desenvolvemento*. (Base de datos Excel facilitada por correo electrónico).

Domínguez Dono, Xesús; Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional (2007): *O uso do galego nas Organizacións non Governamentais para o Desenvolvemento (ONGD) asentadas en Galicia*. Baiona: Instituto Galego de Análise e Documentación Internacional. (Inédito).